

ken predikan, sedan recens. i förväg uttrat sig sålunda: "Intet påminner om fönskillnaden under Guds-tjensten här till dess helgd, kallad "Qwinnopredikan."

Hvarken för att bjuda till att uppså såsom förswarare för Predikanten, som icke behöfver af andra förswaras, eller såsom klandrare af recensenten, hwilken såsom Seminarist, (förmodligen docerande) och således mågtig att gifwa en predikan sitt grundliga bedömande, icke bör kunna klandras, wägar dock en, som icke varit i tillfälle att begagna något Seminarium, emedan långt före Seminarierens inrättande, han blifwit både såsom Prest och pastoraliter examinerad, utan att likväl ännu wara Pastor, men, som således tjenstgjort i Församlingen, både under den förra och den nuwarande kyrko-handbokens tid, och, till underdånig åttlydnad af Kongl. Maj:ts nådiga föreskrift wid handbokens sanctionerande, på hwarje tid och för hwarje tillfälle, iakttagit den gällande ritualen, gbra (måhända till egen esterrättelse och öfvertygelse) wördsamligen följande frågor:

1:o Predikan har namn af "Qwinnopredikan" emedan den behandlar qwinners både skyldigheter och lycksalighet, hwilket betraktelsesämne, dem särskildt angående, recensenten icke anser tillhöra Predikstolen. I huswudstaden predikas Ottesångarne på högtidsdagar, öfwer Texter, som höra till högtiden; men på wanliga Söndagar öfwer Catechesen, som innehåller, utom de Fem Huswudstycken, Morgons- och Aftonbönerne, Dordsbönerne samt Husastafan, som uti särskilda afdelningar, sammansatte af Bibliska språk, påminner om särskilda personers skyldigheter såsom medlemmar af ett werldsligt samhälle. Deribland förekommer en Text, som har till öfverskrift: "För gifta Qwinnor." I händelse jag ännu en gång skulle komma att predika öfwer samma Text, får jag, till min esterrättelse wördsamt fråga: Om hwilka Statsmedlemmars pligter bör jag hädanefter tala öfwer denna Text, att deraf icke måtte blifwa en Qwinnopredikan?

2:o Ut i nu gällande Handboks kyrktagningsformulaire finnas icke de orden: Herren beware din in- och utgång nu och till ewig tid! Kan då en Predikant, som nyttjat dessa ord, för att dermed sluta sin predikan, sägas med dem kyrktaga, då de icke vidare äro för kyrktagningen föreskrifne? Dessutom har jag icke sett att, i Stockholms kyr-

kor, kyrktagningen egt rum på predikstolen, der förmodligen, i den händelse qwinnan, som skall kyrktagas, skulle intaga sin plats jemte Presten, hwilket skulle bli ganska besynnerligt att påse. Frågas derföre wördsamligen: Måne icke ifrågawarande önskan kan snarare anses wara begagnad i likhet med hwilket annat bibelspråk som helst; ty icke är det att förmoda, det Konung David, sjungande sin wisa i högre chorer, förhade något kyrktagningsbestyr, när han uti sin 121:sta Psalm önskar uti 8:de versen, hwarifrån dessa ord synas wara öfverslöttade: Herren beware din utgång och ingång ifrån nu och i ewigh.t! Lita så litet man kan antaga, att David då kyrktog, likaså litet kan man förklara Predikantens uttryck från Predikstolen, Mariae-Bebådelsedag, för en kyrktagning, ty då skulle man, med mera skäl kunna säga om en annan af huswudstaden wäldige Predikanter, att han, ifrån Predikstolen jordsäfte lif, då han öfbrjade sin Predikan med begynnelsen af ännu gällande jordsättningsformulaire: "Af jord är du kommen. Jord skall du åter warda. Jesus Christus, vår Frälsare, skall dig uppväcka på den yttersta dagen."

3:o Namn af tjänarinnor, såsom barnaföderskor." Jag wille ännu en gång wördsamt fråga: om icke alla qwinnor, de måga wara barnaföderskor eller icke, kunna komma under "namn af tjänarinnor." Inför Gud äro de det, liksom Maria, hwilken om sig sade: Si! Herrans tjänarinna. Men, om jag måhända undantager sådana ogifta qwinnor, som, egande någon jordiskt förmyndighet, blifwit af Kongl. Maj:it i råder för myndige förklarade, synes mig som qwinnor i hwilket medborgerligt förhållande och inom hwilken hustrig krets som helst, kunna också inför menniskor så namn af tjänarinnor.

(Slut e. a. g.)

Fragmenter ur min Resejournal.

N:o 4.

Bref till Kongl. Bibliothekarien L. Hammarfeldt.

(Forts. fr. N:o 71.)

En elektricitetsmaskin wisades mig, och om tiden tillåtit, skulle jag haft åran deraf sånda

en copia. Han war upphängd å en spif på väggen. Sjelfwa maskinen liknade ett långt skaf, wid handtaget och ändan beford med mesing. Wid nämnde ända war en kedja af hopwiradt tagel och från hwilken, när maskinen sattes i rörelse, elektriska smållar utgingo. När Tit. kommer att göra sitt inträde i Wetenskaps-Academien, anhåller jag att Tit. i sitt tal ej förglömmes inberätta denna upptäckt, såsom en egen länk till de nyaste observationer öfver electriciteten, som, märkbart nog, wisar sig i så hög grad äfwen i tagel.

En penna eller ett prof på Chinesernas sätt att skära skrispennor presenterades. Jag ihågkom härwid med stolthet våra Swenska författares wäl skurna pennor, och glädde mig innetligen att ej leswa i ett så barbariskt land som China, der pennorne äro så tillyrade, att de löpa med sin författare från det ena hörnet af papperet till det andra, jag will ej tola om de monströsa figurer eller bokstäfwer de rita, och swärigheten af att lära detta egna galleri af fräktfötter, hwartil fordras, för en simpelt handwerkare, det icke ringa antal af 10 tusende karakterer. Tänk då, huru många billioner tarfwas för att wara en stiftlig Bibliothekarie wid det Kongl. Bibliotheket i Peking, det will säga, kunna obehindradt läsa Titlarna på alla der förekommande böcker.

Genom ofwännämnde andre Bibliothekarie, som hade den utmärkta godheten att föra mig omkring, underrättades jag, att de lärda samsunden för det närwarande woro tillstängde, emedan de om sommaren ega ferier, men återtaga sina sessioner om hösten och wintern. Jag kan således om dem ej meddela något intressant. Min tid war på så ganska knapp, emedan jag innan natten förefatt mig wara i Wreta.

På wägen från Sdertelse samtalade jag med min förswenn om Schellingska philosophien, hwilken han sade sig aldrig hafwa hört omtalas. Jag tillhörd honom då, till hans förkofran i stället för skjutspenningar, de twänne utkomna delarne af Tit. Philosophiens historia, på det han derigenom måtte komma i stånd att något intränga i philosophiens mysterier och åtminstone hafwa en kort historisk öfwerblick — men hwad tyckes wäl, den bestiala menniskan nekade dertill. — Så är det att lasta perlor för de beklöswade djuren.

Omkring Nyköping sades mig, att den bästa Swenska talades. Härwid rann det mig i sinnet att framdeles på min återresa taga med mig en landtbo från den orten, såsom Språkmåstare för våra litteratörer och tidningskrifwars, hwilka prunsa med att kunna allting annat, men skämmas för sitt eget fåra modersmål.

Ungefär mellan 10 och 11 på aftonen anlände jag till Wreta. Jag blef genast indfögnad med en ganska god quällsward af färskt bröd, smör, mjölk och en delikat hjerpe. Jag erinrade mig då, att här fordom varit beläget det namnkunniga Wreta kloster, ett bland de äldsta i riket, och anlaggt af Konung Inge 1728, som också der blef förgifwen. Hur och när det sedan blifwit förwandadt till en sådan råfwarekula, är mig obekant, om ej under Dackesfejden. Imellertid forskar den gamla goda plägsden, att ankomne resande wäl herrbergeras och förses, så att Wreta måhända är att betrakta som det bästa nutidens kloster mellan Stockholm och Norrköping. Sedan jag souperat, blef mig anwisat ett enstaka rum till soffkammare. Gardinerne woro nedsläppta, jag uppdrog min klocka och fann att den war nära tolf. Jag medger, ehuru Tit. känner min oförsträktthet, att en kall rykning liksom genomtoyp min lekamen, när jag tänkte mig ligga på ett ställe och i ett rum, der kanske fordom mankar haft sina logementer. — Jag ertog min ryffel, underfökte rummet, lade min pennknif uppspänd bredwid mig och gick till hwita. Jag kan ej bestämdt uppgifwa huru länge jag sofwit, då jag plötsligt wakenade af ett buller. Jag gnuggade mina ögon och blifwade opp. Men hwem kan föreställa sig min försträckelse, då jag såg en man i munkläpa och med ett brinnande waxljus i handen stå framför mig. Jag wille skrifa, men han gjorde ett tecken med sitt högra pekfinger och jag sönt nästan fanlös tillbaka i bädden. Han hade en papperstrulle under armen, hwilken han för mig utweklade. Han winslade åter och pekade på den samma. Wilt mod återkom, jag påsatte mig mina kritiska glasögon och hwad såg jag? Yheredydes om Gudarne och Naturen, en skrift i 7 böcker. Drestes utweklade han en annan papperstrulle som innehöll Thales, en tredje Anaximandros, en fjärde Anaximenes skrift, med ett ord alla de 7 Grefiska W

tes. Till besert undfagnade han mig med några förlorade skrifter af Plato. Min förtjusning sies grades härvid till det högsta, jag grep efter pappersrullen, då munken med detsamma försvann under golfwet. Jag kunde ej derefter sofwa en blund. Skulle det ej, tänkte jag, wara en möjlighet, att dessa skrifter ännu finnas i behåll? Hvilken dyrbar skatt, då wi knappast ega qwar af de förra mer än: Pherecydis Fragmenta, collegit emendavit, illustravit &c. Fried. Guil. Sturz. Gora, 1789, 8:o. Jag besidde genast att inmarschera till Gåstgifwaren för att så låna en hotstäng, till golf-tiljornas uppbrytande. Ly wär förglömd jag i min entusiasm att kasta några kläder på mig. Utan betänksande steg jag in, der hela familjen låg i sin söta sömn. Ett gällt skri war det första, som wäckte mig. Du, se hwita frun, sade dottren, och kossade täcket öfwer hufwudet. Ut din f—n duntra de gästgifwaren och slängde en sidsweltnekt efter mina ben, som säkert blifwit aflagna, om jag ej genom ett lyckligt begagnande af Hr Lings gymnasiefik lärt mig att undwika farorna. Jag tog för den skull i ögonblicket ett höpp opp i spiseln, från hwilken tribun jag på följande sätt tilltalade gästgifwaren.

Min Herre!

Näppligen kan historien förete någon större oslycka, den menstoslägtet lidit, än då det rara och kostbara Bibliotheket i Alexandria på den grymma Califen Omar's befallning påtändes för att uppgå i lågor. Därför warade branden i hela trenne dagar, och massan af 830 tusen folianter, 760 tusen quartband, 352 tusen permbref och 19 årskrifter i duodece war offret af den oersättliga förlust, som uppsteg i rök och låga. Så förintades i ett ögonblick, hwad sekternas wisaste tänkt och författat i wetenskap och konst, så gick genom tre dagars ofbränd menskligheten flere årtusenden tillbakå i kultur och upplysning, så förhärjades genom en mans hand det, hwarpå millioner arbetat, så nedslogs det sanningstempel, i hwars ljus wårt slagte war ämnadt att wandra, så förwandlades till aska det gull, som ej gräfwes eller hemtas ur egenytans schakter eller diwersibbets skattkammrar. Och hwad ega wi nu? såsom spyllror efter steypsbrott på ett haf, ligga boksamlingarne strödda omkring.

Bibliothekerne i Wien, Paris, Dresden, London — ja wisserligen stänka de en sägnesam anblick — men de äro dock att förlifna wid små sandkorn mot ett majestätiskt och af styarne bekransadt berg, då man tänker på det stora Alexandrinska Bibliotheket och dess omätliga förräder! — Men har då ej ödet ryckt undan tidens allthärjande hand någon dyrbar öfwerleswa? Är intet hopp öfrigt för kommande seklar? Är natten blefwen wår Gudom och mörkret wår beherrskare? Stro wi liksom slafwar smida de blott wid det som nutiden förmår framalltra, utan att wäga kasta en blick in i det förflutna? O du allt förstående sanning! Är du då för alltid jagad från jorden? Örbja dina själar aldrig mer i döblighetens stumma nejder? Jo — ännu lefwad du, ännu andas du, ännu eger du dina utförade, dina redskap, dina wänner, dina försvarare, som arbeta, som nitiska, som uppoffra sig — som wäga allt — ja till och med att från denna tribun förkunna werlden, i trots af förföljelser, krassten af dina wälgörande strålar ljus.

Härvid hörde jag den älskwärda dottern öfver snyfta under täcket, så rörd hade hon blifwit af mitt tal, hwilket hon tog för en predikan och mig sjelf för en af de namnkunnige lärarne ned i Småland. En motsatt werkan ästodkom min oration på gästgifwarens hålft. Hon tog mig ännu för samma hwita fru, hwarmed dottren, wid min första anblick hellsat mig, och började att gala i sängen, emedan, som man wet, gaffar fly wid tuppprop. Jag skall wäl bota dig jag, ropade gästgifwaren, och ryckte ned en gammal carbin från wäggen. Jag tog genast ett höpp ned ur spiseln, lopp som en blirt ut genom dörren och stod midt på gården. I detsamma waknade jag, och fann mig hafwa gått i sömnen. Solen kastade sina strålar neder i dalarne, jag skyndade in för att framhärda en Tit.

Tillgifne Tjenare.

P. S. Förlåt brädskan och slurfwet.

Stockholm,
Elméns & Granbergs tryckeri.

K o m m e t e n.

N:o 73.

Onsdagen den 12 September 1827.

Walter Scotts Åsigter öfver Stat och Ständsskillnad.

Argus har på en tid icke gifwit mindre än 10 representationer på 15 trummor, med afseende på vårt nu warande representationsättis oduglighet. In har han dragit fram ur sin dammiga strubb Svea och Litteratur-Tidningen, än Herr Professor Celfers Ett och Annat, under ideliga korstecken och exclamationer. Äfwen Kometen har haft den luckan att ej blifwa förgåten. Wi wilja för denna gång ej twifwa härom. Wi hafwa redan flere gånger misat, att till idéen af stat, om den skall förtjena detta namn, nödwändigt hörer olika stånd, att alla stater för eller senare utveckla sig på detta sätt, derföre att menniskanaturen är sig alltid lik i alla werldsdelar och klimater. Den ena länken af stitekroppen måste wara den kämpande och försvarande, en annan den lärande och undervisande, en tredje den närande, som sönderfaller i twänne, handel och jordbruk. På det att nu af dessa ingen må bli den allrådande och ensamt herrskande i samhället, så är det tydligt, att de måste alla lika jemt deltaga i det allmännas wärd och styrelse, d. å. ingen deris än utslutas. Walter Scott i sin Napoleon yttrar om stat och ständsskillnad följande:

”Egentlig mening är jemnlighet i rättigheter och inför lagen samt lika beskydd för så wäl den ringaste som den högsta, ett wäsendtligt wilkor för frihetens tillwarelse och njutning. Men införandet af ett jemnlighets-system, som skulle sätta hela massan af folket på samma höjd i anseende till wa-

nor, seder, böjelser och länkesätt, är en grof och lidlig motsägelse till samfundets naturliga utveckling. Det är ett fruktlöst försök, att wäga ett krig emot naturens lagar. Hon har olika bildat werldens utseende med berg och dalar, fält och stogar, och gjutit menniskokroppen i de särstilda former wi se, med alla dess stilkaktigheter i tyfist styrka eller swaghet. Hon har undwikit enformighet i alla sina verk, liksom hon förut afstybde tomheten; äfwen i de af hennes alster, som erbjuda den största öfwerensstämmelse, syns likwäl ingen öwilkorlig likhet. Intet blad är best och hållet likt det andra, och bland stjernornas oräkneliga skara, stilar sig hwar och en från den andra i glans. Men hwad äro dessa spifika olikheter mot den oändliga mångfalden i menniskorakteren; dess passioner, anlag och lynnen, så konstigt fullt afmärta i olika förhållanden, att det, från Adams tid till vår, sannolikt icke funnits någon total öfwerensstämmelse emellan två individer? Om det likwäl icke wore nog med denna stilkaktighet kommer ännu ytterligare dertil inflytelsen af klimat, styrelse och plågseder, hwilket allt förändrer oändliga modifikationer. De förändringheter, som utpkomma af den naturliga stilkaktigheten i själwägen äro otaligt mångfaldiga i mån af byskningens tillwext.”

”Witden må kanhända strota öfwer en slag rå jemnlighet inom wisa patriarkaliska stammar; men den slugaste och starkaste, den stikligaste jägaren eller tappreste krigaren, tar snart wärdet öfwer de andra och blir deras konung eller anförare. En del af nationen uppstiger, genom lydliga talanger eller lydliga omständigheter, till höjden; en annan sjun-

Per såsom drägg till botten; en tredje intar rum-
 met mellan dem. I den mån samsundet framstrie-
 der, tillwera äfwen rangens åtskillnader. Kan det
 då på allwar förefås, att någon annan jemnlighet,
 än den i rättigheter, skall finnas mellan dem som
 tänka och dem som arbeta; mellan dem "som tala
 om orårer," och dem, hwilkas tid tillåter dem att
 studera wisshetens spår? Lyckligt är i sanning det
 land och den författning, hwarest dessa distinktioner,
 som nödwändigt måste ega rum i hwarje samhälle,
 icke äro åtskilda af oöfverstigliga skranor, men der
 äfwen den högsta rang kan öpnas att emottaga det
 ädla förråd af wisshet och talanger, hwilket så ofta
 upplyster individer från de lägsta till de förnämsta
 klasserna; och så widt allmän jemnlighet kan win-
 nas af hwar och en individ, som eger den dyrbara
 rättigheten att höra sig till den belägenhet han är
 förlig att uppnå genom sina talanger, sin förtjenst
 eller rikedom, kunna portarna wiserligen aldrig öpp-
 nas för widt. Men de fransyska lagstiftarnes be-
 södnande war alldeles motsatt, och systade att in-
 föra den omtalade rangjemnligheten derigenom, att de
 nedtryckte de högre klasserna till medelståndets ställ-
 ning, hwaremot de gjorde det ännu orimligare för-
 söket, att, medelst wigten af sin lagstiftningsmy-
 dighet, företa detta sistnämnda ner till samma rang,
 med de lägsta klasserna — personer, hwilkas upp-
 fostran, om den icke förderwat deras hjertan, likwäl
 nödwändigt måste hafwa förskat deras känslor, och
 som, i en stor stad lik Paris, utbyta den enfald,
 som gör dem aktningssärd under gynnsammare
 omständigheter, mot öfwerseendet med de grössta och
 råaste njen. Öfwer hufwud måste man medgifwa,
 att i hwarje stat, som något framtridit i bysning,
 är ståndens olikhet nödwändig och naturlig. Filoso-
 fosen må trösta dem, som beklaga denna nödwän-
 dighet med den försäkran, att hwarje människas an-
 del i lycka och olycka är stiftad, bland hög och låg,
 af en rättwis hand; och religionen förwisar oss, att
 det gifwes ett framtida tillstånd af förbättrad na-
 tur och stärkt förmåga, hwarest denna werldens
 tomma åtskillnader icke mer ega rum. Men hwarje
 praktiskt försök, att i öfswade stater med wäld afskaf-
 fa ståndens olikhet, kan wäl nedsätta de högre klas-
 serna, men ej förbättra de lägre. Lagen må beröf-
 wa adelsmannen hans titlar och den bildade hans
 böcker, eller för att nyttja den Franska benämning-
 en muscodin'en hans kläder; men hon kan icke

göra löpen till en man med uppfostran, gifwa kun-
 skaper åt okunnigheten, eller en anständig drägt åt
 Sanscouloften. Mycket kan förloras af samsunds-
 lifwets behag, bysning och skid; men ingenting
 kan winnas af någon individ. Icke des mindre war
 det på detta ogörliga sätt, som Fransyska lagstiftar-
 nes öfwerdrift, wid denna allmänna förändringspe-
 riod beslödt, att jemna hela den nation hon företagit
 sig pånyttföda."

"Till följe af denna omkastningsplan, afskaf-
 de national-församlingen alla titlar, alla adeliga
 wapen och sjelfwa de likgiltiga benämningarne af
 Monsieur och Madame, hwilka ej antyda annat än
 höfslighetstermer, men likwäl, jemte andra uttryck af
 samma bestaffenhet, tjena att mildra umgängel-
 wets former och bibehålla denna federnas finhet,
 som Fransmännen ganska lyckligt kalla den lilla
 moralen. Det första upphäswandet gällde adelns
 ifsynnerhet. Till belöning för dess liberala och öm-
 skänkta försakelse af alla sina redbara privilegier,
 beröfwades hon nu sina utmärkningsstecken och sin
 rang i samhället, liksom de, hwilka fånglat och
 plundrat en riddare slutligen äfwen smådligt wotta-
 rycka plymen från hans hatt. Franska aristokratie-
 en, så länge utmärkt som blomman af Europas
 ridderskap, war nu fullkomligt afskaffad, så widt det
 berodde af lagstiftarna. Nationens röst hade öf-
 wer henne uttalat en allmän förnedringsdom, hwil-
 ken, enligt ståndets tänkesätt endast kunde bli åro-
 fet för något lågt och wanhederligt brott, så att dessa
 ex-ädlingars tillstånd kunde med skäl jemnföras
 med Bolinbrokes beskrifning på sitt.

"Den bitog dömdes knappa bröd jag äter,
 Då Ni twärtom Er måttar på mitt gods
 Förstör min park och mina stogar fäller,
 I mina fönster sliter ut min hemdrägt,
 Utplånar mina spår, ej lemnar mig
 Mer, än mitt blod och mensfors tanka qwar,
 Till prof för werlden, att jag war en ädling."

"Det war en olycklig wilsakelse, att wid sträf-
 wandet efter denna jemnlighet, som är ömsiglig att
 winna, nedtog församlingen äfwen ridderskapets
 gamla inrättningar. Under en filosofisk synpunkt
 äro de wiserligen af söga värde; men kunna de,
 mer än medelmättiga, fördelarna af besänd och
 bildning wara likgiltiga för werkliga filosofer?

ter hvar finnes en sådan, i stånd att fullkomligen löslita sig från det wanliga sättet att betrakta detta ämne? Det värde man sätter på rang och hörd, äfwen om man antager deras grund för illusorisk, har likwäl fördelen att motwäga det, som fäster sig endast wid risedomen; denna fördom har något högt och ädelt med sig, är förenad med de största minnen och patriotiska känslor, och om den någon gång gifwit anledning till öfwerdrift, är denna af sådan beskaffenhet, att samhället kan, genom blotta åtskjets kraft, inskränka och bestraffa den. Det är anmärkningsvärdt, att midt under revolutionen, sjelfwa dess ifrigaste förkämpare funno swårighet att löslita sig från rangskilnadens gamla fördomar."

(Insländt.)
(Slut fr. N:o 72.)

De äro det såsom gifta, de måga vara den i jordiskt affeende högst uppsattes eller den ringaste mans hustru, enligt äktenskapets Stiftares egna ord till Eva, den första hustru, uti 1. Mos. 3: 16. "Din wille skall dinom manne undergifwen vara och han skall vara din herre. Är mannen hustruns herre, så måste och hustrun vara mannens tjenarinna, ty herre finnes icke utan att hafwa någon som tjénar. Qwinnorna äro tjenarinnor såsom hemma hos föräldrar ännu wissande dötror, med stöd af den Mosaiska lagens sjerde bud; äfwen som de hos förmyndare, utan eget förswar warande ogifwa qwinnor, ty, säger Skriften: De äro under förmyndare och förståndare. Tjenarinnor äro och ändtligen de qwinnor, och detta är också egentligen deras benämning, hwilka ingått i öfwerenskommelse att mot wif belöning eller wisa fördelar, biträda i ett hushåll uti der förefallande finare eller fördrätta grösre sysslor; ty de äro skyldige att tjena sina husbönder och matbödrar, efter de af dem gifna befallningar.

4:o För öfrigt: En länge den ifrågawarande önskan: "Herren beware din in- och utgång ifrån nu och i ewig tid" stod qwar i Handboken, kunde den endast nyttjas öfwer gifwa och i wist fall öfwer ogifwa qwinnor, nemligen hwad desse sednare angår, blott då de under äktenskapslöfte, blifwit

hälsade och födt barn före wigseln. Jag måste ännu en gång wördsamtigen till det sista fråga: Wänne icke Maria-Behälsedagens, så kallade kyrktagning, synes deremot wara nog mycket utsträckt, då den tillagnas hela det täcka könet, som wiserligen icke bewistade Gudstjensten uti en och samma kyrka, och som då det icke helt och hållet hade haft der sin ingång, kunde icke eller helt och hållet hafwa derifrån sin utgång; men förmodligen befunno sig der många, till hwilka den ofta nämnda kyrktagningen icke kunde lämpas, såsom dels urgamla qwinnor, dels och sådana, som wäl warit eller äro barnaföderskor af den art, att de borde hemligen skrifas och aflösas, dels tycker jag mig och se, ibland många, den ännu oskyldiga och dygdiga flickan, som wid beskrifningen af en kyrktagning och under den föreställningen, att hon inbegripen bland det täcka könet, äfwen blifwer kyrktagen, icke annat kan än anse, det för en högst förnärmande förebräelse, då då hon ännu, med upprigtigt hjerta, kan säga: "Jag wet af ingen man." Ingen twiswel är att ju icke nutidens upplyste Predikanter för att äfwen wara upplysande, betänka hwad forntidens wise Predikant sade i Pred. Bok. 3: 1. All ting hafwa sin tid och allt det man företager under himmelen hafwer sina stund.

Potpourri.

För lidne Örbagsqwäll måtte säkert någon dubbning gått för sig i de högre regionerne eller, för att tala med Argus, bland de högre natabiliteterne. Ett högst präktigt Norrsten sträckt sig nordwest ut öfwer himmelen utbredande sig från en enda buswuds punct. Skyarne bildade sig till utgående strålar/lif som från en central-sol. Lika ett böljande haf waggade de af och an; Kronfogdarne hängde just då i taket på Djurgårdsspektaklet för att nedtåras, och kärleken wäntade stålswande på copulationsakten, som alltid är den bästa i våra städespel. Den föregifna statten war redan uppläckt, men himmelens lifswers stätt fortfor att flamma. Hwad betyder det? Erlog? Wänta wäl våra tappra örlogsskepp, dessa wälfödda matronor, något dyligt? Nej! Friden ljusnar ju allt mer och mer, och kriget har nedsläkt sin fackla i de Egyptiska katakomberne med frihetens

sinnebild på sin fana. Medelhafwet är wordet ett neutralitetshaf. Men måhända man skall deloga för att hit hemta Grefinnor till Professorer åt våra lärosäten? Jag wet ej. Smellertid war Lördagsaftonen rätt wacker i sitt lrrande Norrsten. Om det war ett af eller påklädande af Sjernor, må våra Astronomer säga. Det ena kan wara likaså godt som det andra. Döden gör allt lika, och om någon förtjenar att blifwa Commendeur af Swärdsorden med stora korsen, så är det wisserligen han.

Madame Catalani har annonserat, att hon ernar, låta höra sig i Ladugårdslandskyrkan. Mycket förmoder att hon ämnar gifwa två inneconcerter, en för sig och en annan till något godt ändamål, t. ex. till de brandskadade i Borås. Vi kunna för ingen del gå i bergen för denna berättelses trovärdighet. Det wore dock måhända det skönaste minne hon kunde efterlemnna. Och hwarföre skulle det ej wara troligt? Det berättas om Apollo, att han med sin sång åter uppbyggde Troja som Ovidius sjunger:

*Ilion adspicies, firmatague turribus altis
Mœnia Apollinæ structa canore lyra.*

Hwi skulle ej då genom Fru Catalanis hänförande toner det lilla Troja (Borås) åter kunna framtröskas ur sin aska?

Så eller rättare ingen af hufvudstadens fyra kunna gifwa en så passande local för uppförandet af större musikcompositioner, som Ladugårdslandskyrkan. Den eger utom sitt byggnadsfätt, hvilket wäl appreterar sig för musik, äfwen en annan förmån i den smafsulla och enkla eclairering hon erbjuder. Ett prof härpå njöto wi nyligen i den concert Kongl. Första Lifgardet gaf till förmån för de olycklige inwånarne i Borås, och hwilken concert af lika mycket skäl warit berömd af Herrar Tidningsutgifware, som af hela publiken. Bland concerter, uppförda i nämnda kyrka, har wäl knappast någon warit så förtjusande, som den, hwilken gaf Skapelsen, med biträde af hela Hockapellet, Harmoniska Sällskapet och Fru Liebeck's hånspändande sång. Så hafwa wäl af naturen warit

så rikt utrustade med hwad wi kalla Sifwerflämman, som nämnde talangfulla fruntimmer. Äfwen wi kunna wara stolta öfwer att ega i war kassa byggnader inga näktergalar triswas, men sången derföre icke är förligad, de skönaste flämman, och den, hwilken här af såsom konsistännare will njuta, eger en skön tillfredsställelse i Fru Sewelins säkra och högt gåendetonen, ehuru, besynnerligt nog, publiken ej alltid synes wilja göra henne rättwisa. Men det är här, som i bondtyrforne på landet, ju mera driller och potpourri, hwilka ej höra till saken, som kunna framprebas, ju mer bifall kan man räkna af de oförståndige. För att nu återkomma från denna utflugt till Fru Catalani, så står publiken i en hög wäntan att så höra ett fruntimmer, som öfwer hela Europa numnit det utmärktaste bifall. Concerten kommer att gifwas om Lördag.

Förlidne Måndag gaf för första gången Skotteländskan för fullt hus. Den spelades wäl och scenen, der duellen förekommer, gjorde god effect. Affäsen är annars ursprungligen ett polemiskt stycke af Voltaire, riktad mot en Tidningsredacteur, som jemnt förföljde honom i sitt blad med sina kritiker.

Djurgårdspectaklerne lida nu till sitt slut. Fr Swanbergs spel i Capellmästaren i Benedig har under denna sommar med stort skäl intagit publikens. Herr Hedins är en lofwande komisk talang och hans spel förlidne Lördag war wäl lyckadt.

Under tiden plågas allmänheten ännu med den 18 fots långa Afgudaormen. Han synes dock nu mer ej ha att hoppas många tillbedjare. Det är ohjggligt att se ett fruntimmer bära denna sephir, denna prydnad öfwer halsen; äfwen som att handtera den arma lefwande ankan, som kl. 4 om eftermiddagen erbjudes det passiva djuret till måltid. Hennes strik och den kallfynniga fruns trug göra verkligt en förträfflig contrast. Här kan man säga att det icke är ormen, som will förföra quinnan, utan twärtom.

Stockholm,
Elméns & Granbergs tryckeri.

R o m e t t e n.

N:o 74.

Lördagen den 15 September 1827.

Kärlekens Dag.
(Inskändt.)

Ett Argument.
Till Chloë.
(efter Th. Moore.)
(Inskändt.)

Kodnande hastar,
Lyst öfver bergen,
Morgonens stråle till blommornas hår,
Åfwen så kastar,
Berlande färgen,
Göfen en blick på den md han har får,
Båfwar och tiger.
Tjusande stiger
Kärlekens morgon — hur ljufvig den är!

Middagen sticker
Glänfande strålar
Kraftig och varm ned till blommornas hår;
Åfwen så blickar,
Drinner och prålar
Mannen, att vinna den md han har får,
Swärmar och wågar.
Prunkande lågar
Kärlekens middag, — hur herrlig den är!

Af tonen swalkas,
Daggperlan ryser,
Mildt ler än westeru till blommornas hår;
Åfwen så nalkas
Gubben, och myser
Wänligt ännu till den md han har får,
Klappar och fryser,
Öhende lyser
Kärlekens afton, — hur tyfelig den är!

g—n.

Jag ofta hört af lärda prestes,
Att brott och åtrå äro ett,
Och Gud ett straff för åtrån fästes
Så strängt, som hade brottet stett.

Om det så är, wi kunna sluta
För oss — o we! — till straffets höjd,
Kom dertför, skyndom oss att njuta
För vår bestraffning någon fröjd.

g—n.

S:t Senanus och Flickan.
(efter Th. Moore)
(Inskändt.)

”Långt bort från min heliga b Du flyr,
O heliga slup, förrän dagen gryr!
Hur mörkt det än är, ser jag klart ändå
En quinnogestalt uppå däckets stå;
Och swurkt jag hafwer: af quinnospår
Min heliga jord icke trampas får.”

Flickan.

”O! sånd icke, Fader, min slup härifrån!
Hör windarnes susning, hör hafwets dån.
Att bedja hwar morgon och quåla med Dig.

Sag kommit; hvi skall Du förskjuta mig?
Min fot är ej den, som besläkta kan
Din heliga jord, — O Du adle Man!"

Den Helige aktar ej hennes bön,
Ne'n slupen af vindarne vråk's på sjön.
Dock — låter legenden förstå, att om
Den fromme qvarstannat till dager kom,
Och wänligt mot Senanus smålett blott,
Hans ensliga s hon ej lemna fått.

2—n

Potpourri.

Uf Norrsta Tidningar har man sett, att en berättelse inkommit om warseblifwandet af en stor Wattenorm i Bonnesfjorden. Många hafwa dock twiflat härpå, och trott den vara en Hwalffis, som åskådarne i hast ansatt för en orm. Att dock dylika naturphänomen icke äro så sällsynta, kan anmärkas deraf, att i en kyrkobok i Norrland finnes af Pastor på stället annoterat, att under ett starkt åskwäder, flere af hans sockneboer blifwit warse en stor orm, som legat twårs öfwer med hufwudet och stjerten i en å, som löpt ut i hafwet. Underförnignar blefwo ej genast verkställda, emedan åskådarne af försärelse flytt, då de sågo djuret slå på andra sidan ån med sin stiert och uppsträcka hufwudet; es mot dem; men att sluta efter åns bredd, hade ormen warit ganska lång. — Så blef i bdrjan af 1800:talet i Estergötthland en piga, som råffade hö på en ång, oförmodadt sluten af en insekt, stor som en fluga, och emedan man trodde faran ej vara betydligare, än när man säras af ett bi, wädtogs ej mot swullnaden, som uppfom, några synnerliga botemedel. Efter ett par dagar afled dock personen af det giftiga stygnet under olidliga plågor. Dessa och flere dylika händelser kunna anses som bewis på, att det sällsynta någon gång presenterar sig i trakter, dit dessamma ej annars egentligen kan refereras.

Twänne resande hafwa här en tid wistats, dels i hufwudstaden, och dels i Upsala. Den ene en Isländare och ledamot af Forntidsfällskapet i

Danmark, Herr Gudmunsen. Han har här warit sysselsatt med att jemnföra några Isländska codices m. m. Den andra, Herr Doctor Miller, är stadd på vidare resor åt Tyskland och Italien. Han är författare till åtskilliga poemer samt bekant för en Dansk öfversättning af Biskopp Tegners Fritids och Saga. Detta skaldestycke är nu mera öfversatt på de flesta, mest lästa språk, och lärer öfwen snart utkomma i Spansk öfversättning.

För någon tid sedan lästes i Allmänna Journalen en Graffskrift öfwer Baron Trolle, den egde till underskrift det wälkända firma T—r. Öberåsnadt omeningen om konstnären Torso's, hvilket förmodligen är tryckfel, war det högst matt och affektadt. Skulle det wara af Herr Tegner, hvilket wi ej tro, så bewisar det, till tröst för wanliga rimmarer, att stora snillen öfwen kunna fänka sig ned till deras låga atmosfpher. Tillfällighetspoemer äro wäl annars det mest swära att lyckas uti, i fall ej sjelfwa saken för tillfället inspirerar, t. ex. i den måstierliga Graffskriften öfwer Håradsböfdingen Lman, i Journalen för den 22 Aug. detta år. Ett stycke af en djup och sann känsla.

Ett märkwärdigt phänomen har i Stockholm inträffat med ett par ägta makar, och hvilket besdrar lika så mycket deras Pastor som dem sjelfwa. Dessa makar, som lefwat oenigt tillsammans i wila 8 år, hafwa med hwarannan processat under hela denna tid om stillsmesa. De genonigingo alla rätter och stillsmeskan war färdig att gå för sig, då, genom deras Pastors åtgärd det lyckades att ådmise sidor återställa försoning och förtroende. De lefwa nu änyo enigt och lyckligt. Detta må lända till bewis derpå, att religionens kraft och förnuftiga och ömma föreställningar hafwa sin werkan och att mycket ondt i detta affeende skulle kunna förkommas, om dylika makar, i stället för att wända sig till Advokaten, sökte med förtroende sin själslifvare inom församlingen.

Arrangementerne i affeende på den concert Fru Angélique Catalani i dag ger i Ladugårdslandskyrkan blifwa lika med den första Gardel gaf, dock är upphöjningen, der orcheffern är placerad, mera utsträckt å ömse sidor, så att den upptager hela woret och blifwer högst smakfullt draperad. Mellan

tvänne pelare är en läktare byggd för den Kongl. familjen.

Ett eget märkvärdigt mål är i dessa dagar att skåda i Bokhandeln: Juridiskt Sörgespel m. m. Det är, hvad man kallar en både bmlig och löblig historia, ömlik i affeende på de lidanden Fru Dryselius berättar sig undergått, och löblig i affeende på sätet, hur de äro framstälde, der den minsta småsak upptages samt allahanda episoder inslätas, alldeles som skulle man efter en persons muntliga dikta men ord för ord uppsatt allsammans. Herr Borgmästaren Florman synes, näst hennes man, vara en af hufvudpersonerna i sorgspelet, och spelar hela fem akterne igenom med förträfflig hållning. Justitiæ-Cancellren visar sig väl någon gång, såsom det strånga ödet, men snart öfvergår spelet i en ren Romantisk form. Scenen i kyrkan skulle såkert, om den uppsördes för vår publik, frampressa en förtjusad af tårar. — Är imellertid berättelsen till alla delar bewislig, så måste man erkänna att rättvisan är högst besynnerlig ned åt landet.

Enligt underrättelser från landsorterna skall hösttiden stå wacker, men regn öfnas. Såden har fallit, men tros snart åter stå. Mången har nödgats i förtid alyttra sin inbergning för att dermed betala sina skulder för det förflutna året.

A f u s t i k.

Föreläsningars öfwer det bekanta ordet språket: Gnoti seawton, eller känn dig sjelf.

Det har ofta högligen förwånat mig, att under det menniskan söker taga kannedom om alla utö omkring henne warande föremål, hon är en fröling inom sitt eget hus. Huru söker hon icke att skaffa ihop från alla werldens trakter alla möjliga curiosa, för att lägga dem under sin forsknings mikroskop! Huru discepterar och sönderplockar hon ej allt! Den minsta fugg i Skapelsen måste synas, det ringaste fråk i mulden står skådas, men sållan eller aldrig saler hennes blick och estertanke på henne sjelf.

Dessa reflexioner erhöles likfom nytt lif då jag för några wendor sedan, efter att hafwa bjudit, i skådet för på en nått dines, ett par fruntimmer på Afgudaormen, samt i skådet för en present af en märds trakterat med en Pilgrimsfrage, besökte Naturaliecabinettet på Nygatan, och besåg de derwarande uppsloppade djuren, och öfriga rariteter.

Det är besynnerligt, tänkte jag för mig sjelf, att ännu ingen fallit på den luminska idén att lägga sig till ett naturaliecabinet, af uppsloppade menniskor, en riktigt menschlig Zoologi. Wisserligen hafwa wi i Lavaters arbeten ättilliga i koppar stufne profbitar, men de äro icke i lebensgröde, och desutom sakna de likfom alla copior sin wäsendtliga, ste egenkap, den, att ej wara originaler, hwilket är af en så stor wigt i en tid, då man så högt stråfwar efter originalitet, till och med i sätet att författa saluannoncer. I Herrar Militairers uppsloppade bröst och fragar hafwa wi wisserligen en liten begynnelse, öfwen som i wisa unga Herrars uppsloppade wador och wisa eleganta skönheters uppsloppade sidor, men härigenom har dock detta ädla stråfwanande till ren mensklighet tagit en högst ensidig riktning, då all uppsloppning, om den skall motswara sitt ändamål, måste sträcka sig till alla delar dandters tombeter, hwilka kunna spåas.

Öfwen ättilliga wofessionaters försök, att i den swära tiden, som nu förflutit, uppsloppa sina underhafswande med halm och hö, till ett riktigt naturaliecabinet, hwilket sedermera kunde föröaras Landbruks-Academien, war, ehuru i sig sjelf ättill föraktningewärdt, dock af en förspild möda, så länge de halsstarriga bondmagarne kunde utvärda att smälta, hwilket dock hade kunnat förhindrats genom inblandning af tre fierndelar bark. Wåskanda torde denna anmärkning tjena till rättelse för framtiden.

Jag har derföre sjelf helt nyligen tagit mig för att inrätta ett menschligt naturaliecabinet, och ehuru samlingen tills dato är högst obetydlig, hoppas jag efter ett par månader kunna hafwa den så fullständig, att jag med fog kan wisa den för en uppslopp publik, i fall tillfälle härtill temnas öfwerderbbelig ort.

Den innefattar hufvudsakligen följande:
1:o Ett uppsloppadt Häd. Figuren är af wänlig längd, klädd i uniform och trefantig båt. Framför mannen ligger den Swenska lagboken upp-

och nedvänd, en promemoria öfver expenserne och profokollsböfen, samt en nyss strifwen matsedel. Öfver det hela kastar en skimrande Nordstjerna sina betraktande strålar. Huruwida mannen är i sofmande eller vakande tillstånd, är svårt att se, ty ögonlocken äro tillslutna. Af den öppna munnen skulle man dock hafwa skäl att förmoda det senare. Det torde måhända icke wara utan allt intresse att förnimsma, huru jag kommit öfver denna raritet.

Jag hade för ett år sedan en process att genomdrifwa, till hwars vinnande jag, efter gammal plågsed återopade mig på så öfver som Undersåtters kända och wälaktade rättwisa. Som processen låg mig på det högsta om hjertat, emedan, i fall jag förlorade, min ära och yng helt och hållet ställt på spel, bestod jag att håri nedläggja mitt yttersta bemödande. Jag fann dock snart att ord utan handling icke kunna wä a af någon förtjenst, hwarken inför rättwisans Gudom eller hennes tjänare. Jag förskaffade mig alltså en penningepung såsom fullmäktig under det jag sjelf till fots och i kläs vigilerade. Rättwisans syntes dock till en början liksom den Grefiska Arcopagen, blind och stum, till dess lyktan förde i mina armar nämnde Råd. Jag fordrade min man dagligen med en afmålt portion af det papper man hemtar från Banken och Riksgäldscontoiret, jag indref skuldsedlar, lånte på guld, och silfverutyr, skade portionen efter hand; min affaire ljusnade, och snart såg jag mig författ i det dubbla lycksalighets-tillstånd, att både hafwa wunnit en hårdnackad process och ett uppstoppadt Råd för mitt naturaliekabinett. Jag har sedermera tagit honom hem till mina rum, der han njuter fri kushyra och aftning till och med af dem, hwilka från gatan bessa honom med hjörkwasstarne i händer.

2:o Ett Mimers hufwud. Några af mina wänner, hwilka äro werkliga kännare eller åtminstone derföre utgifwa sig, hafwa påstått, att det är hufwudet af någon rådgiswande minister. Det är svårt att hårdswer lemna något bestämdt yttrande. Tongiswande är det åtminstone, ty när man knacker på hufwudet, ger det ifrån sig ett doft ljud, hwilket, likt ett echo, repeterar sig. Det enda, som gör mig twiswelaktig, är näsan, hwilken mer liknar en elefants snabel, än en werklig näsa. Jeg har uppsatt hufwudet på en stång, hwaromkring det wänder sig, för att markera windkasten. Det

är annars, likt en opera-dams, inbalsameradt i cederolja, och jag har satt en sockerbit i mun med Hoffmans droppar på, för att dermed ge tillkänna dess sweda, så wäl wid föredragningar som i tal på Riddarhuset.

3:o En förgiftad tunga, inlagd i Spiritus Vini, och wäl förwarad. Jag kom öfver detta fynd för en tid sedan i ett högst agreabelt skåp, der man war sopsatt med att afhyssa sina medbristnas fel. Bland andra utmärkte sig isynnerhet en Fru, hwilken jag snart af dunsten, som gjorde mig werkligen yr, förstod att hon egde en förgiftad tunga. Jag utbad mig som en grace att få lägga denna rara piece till min öfrliga samling, hwilket hon utan swårighet biföll, tilläggande att hon hemma egde flera dusin sådana, äfwen som hon dagligen bar med sig några i sin redikyl. Jag emottog öfwan med handsk på mig, för att ej bli stucken eller skrad. Gifvet utflyter egentligen, då tungan kommer i en starkare vibration, och om man lägger några nyheter för dagen derpå, eller några kända portraitter, så blifwa de ännu bittrare. Detta gift skall wara starkare än blåsyran, och några droppar deraf döda i ett ögonblick en annans goda namn och rykte. Jag hade innerligen önskat att äfwen få inläggja sjelfwa egarinnan i Spiritus Vini, men det war omöjligt, emedan hon, innan sitt astråde ur werlden, nedvändigt wille uppbrensa alla sina medhafda tungor. Hade jag varit i det lyckliga wilskor, att jag kunnat tilljuda henne min hand, skulle jag utan betänskande hafwa wägat detta steg, nu kunde jag ej; men minnet af hennes agreabla umgänge skall alltid i friskt erkännelsefwa hos mig.

(Forts. e. a. g.)

På tidningen Kometen för sednare hälften af året 1827, eller ifrån den 1 Juli, kan med 2 R:dr 24 β. Banco, praenumreras i Herr Norrmans och Engströms Bokhandel. Resp. requirenter i landsorterne betala serstildt affändnings- och fördelnings-arwode.

Stockholm,
Elméns & Granbergs tryckeri.

R o m e t e n.

N:o 75.

Onsdagen den 19 September 1827.

Många hafwa wisserligen ansett ett pris af 3 R:dr W:co för Åbbrändet af en concert nog öfwerdriswet. Men wi äro fullkomligt öfwertryggade, att hwar och en, som förlebne Lördag Åbbrde Fru Catalani i Ladugårdslandskyrkan, ej skall anse sig hafwa kostat något för mycket på sin estetiska njutning. Talangen står ej att föras med guld, och en sådan som Fru Catalanis har troligen aldrig uppenbarat sig i Sverige. Wi äro inga konstnärer, men vår naturliga känsla säger oss, att en så utmärkt virtuositet, en sådan behållighet i röst förtjenar, om det också ej wore mer, för sin sällsynthet att kännas. De wäcka hos oss betraktandet af de stora förmodigheterna, hwaraf människonaturen är utrustad, oberäkadt den själsnjutning ögnablicket ingifwer. Hur ofta påkostat wi oss icke njuten, som uppgå till tiobubbelt, men äro tiobubbelt utlärare. Skaparen förlånade oss fem sinnen. Man måste dock erkänna, att bland dessa den staccars hörsel är mest löst. För gomen uppduka wi våra bord, låta de ljustigaste winer rinna och de gladaste wisor sjungas, under det drat som oftast får wandra liksom i en öfen utan någon själsaspis. Hvad inwerken hafwa dock icke musikens och sångens förtrollande toner på människo-anden? Kan redan tonernas ljud röra wisa djur eller förnjöja dem, huru mycket större inwerken bör då ej musik och sång hafwa på människohjertat? I senare tider har också i vårt land musik-konsten oändligt mycket utwidgadt sig. Det gifwes nu mer knappt någon småstad, som ej har sina små Amadörer, hwilka stryka rätt trefligt på sin fiol eller blåsa sitt instrument. Här för ha wi wisserligen att tända huswudstaden, som genom sina

utmärkt fläckiga artister, gifwit tonen. Derjemte må wi ej förslömma officer-corpsernas nit, som mycket påkostat Regements-musiken och dertill anskaffat ytterst talangfulla Musikdirektörer. Slutligen bland sållstapen, wi tala ej här om danssållstapen, gifwes det knappt något, som så wäl uppfyller sin bestämmeelse som Harmoniska sållstapet. Wi tro derför, att med den bildning Stockholm eger, alla, som Åbbrde Lördags-concerten, derifrån gingo ganska belåtna. Fru Catalani lärer komma att quardras ännu någon tid och sålunda lemna hopp om, att man flera gånger får Åbbrä henne.

Professorn och Landskapsmålaren Fablerantz har återkommit från sin Norriska resa med en rik skörd af öfwer 100:de wuer, dem han afstednat. Bland andra befinnes jemmåt en, som innefattar landskapsbilder Kung Weseles hög är belågen. Norrige är rikt på stora och lilla wuer. Wi hafwa redan af Herr Eidsdorf teckning af Nordcap samt Warddhus. Den förra föreställer solen wid midsommarstiden, dröjande öfwer natten öfwan horisonten. Den öfsliga klippan, liksom wore man wid det yttersta af werlden och tingen, de mörka, brusande wågorne och en annan hafsögels hwita winge, som glänser beröfwer, ingifwa en melancholisk, men ljus känsla. Denna tafela jemte den senare eges af Hans Majestät Konungen. En annan bekant Landskapsmålare hafwa wi jemmåt i Herr Fernlew, hwilken i sitt förord har en sörre samling af sitt fadernestands majestätiska landskaps-tafflor. Wi torde framdeles widhöftigare återkomma till dessa ämnen.

För någon tid sedan nämnde wi det rykte, hwilket war allmänt gångse i huswudstaden, men så

som mindre troligt, att Indianern Mooty Madua
Samme skulle med sin Herre ingått i någon slags capi-
tulation att tjena antingen på lifstid eller wisa år.
Nu har Herr Samme i Dagbladet sjelf upplyst, att
hans så kallade husbonde icke är annat än en hans
compagnon eller biträdare i arrangerandet af det yttre
wid representationerne m. m. Wi anse denna un-
derrättelse böra meddelas våra läsare i landsorters-
ne; dit troligen samma rykte spridt sig; för att lem-
na sanningen den rätt henne wederbör.

Lowisas Dag.

(Insfändt.)

I.

Hur ofta wärens åfwen återwänder,
Hon tjuftar alltid menckans wäcka blick;
Desz gunstling Flora en förmåga siä
Att lifwa sinna i alla länder.

Då bredd fring berg och dal, fring sjö och stränder
En grönska, som till hwarje känsla giä;
Då Afser titta fram och ge en nick,
Som of i phantasiens land försänder.

Så åfwen dessa dagar, som hwart är
Med högtidsqstans besöka fina wänner:
De hafwa sitt behag, som hjertat känner.

Då nu, då sjelfwa Håsten bland of står,
Din dag, Lowise, här lifwar hwarje sinne
Då wäcker bilder af ett fribfått minne.

II.

Om wi betrakta hvad som blef vår lott
Af fröjd och smärta, på vår lefnadsbana,
Wi se förnyelse af gammalt mana
Till samma werksamhet, men högre blott.

Hur enkla lagarne, som werlden fått
För all sin rörelse! Likwäl de dana
Den stora mångfald, som of låter ana
Desz rikedom i alltid större mått.

Så widgar sig, med sinnets jemna ljusning,
Wårt lifs och tingens krets, och hjertat känner
Det för bekanta med en högre tjuuning.

Då barndomsminnen bli då våra wänner;
En Mor för Dottren dubbelt får och dyrkad:
Då denna fest med bubbel glädje yrkad.

III.

Wälkommen då Lowisas Dag, som blifwer
Då stads en tacksamhets och kärleks fest!
Hvem wet, hur wi den sira få härnäst,
Då hwad of ddet i sin tidsbok skrifer?

Men om det någon ur vår fristad drifwer,
Han blifwer dock inom sig dagens gäst
Då ger deråt en gård, som han kan bäst,
En gård som honom minnets hugnad gifwer.

Hell Dig Lowisa! Hjertat wördar Dig,
Med friska blommor i Din Åder prydd,
Der huldhet och behag till barnen talar.

Du strålar som en stjerna på vår flig,
Af Dig är dygdens lära gerna lydd:
Du lefwe länge uti våra dalar!

— r — t.

R ä t t e g å n g s m å t t.

Följande märkwärdiga skrift har till Kongl.
Majeståts allernådigste bepröfwande blifwit öfwers-
lemnad.

Stormågtigste Allernådigste, Konung!

På sätt i underdanighet bifogade Protokollsutdrag
wisar har Hr Professor Grawander, med hwilken
Hr Professor Strömberg och Doctor Hultin sig
förenat, uteslutit mig från det förslag till Prosa
Sacellanie och thy åtskjande Pedagogie, å hwilket
trenne andra Consistorii-Ledamöter Hr Lectorerne
Holmström, Bodin och Professor Kjerseen rättwis-
ligen tillerkännt mig det första rummet, såsom åtski-
och således mest förtjent af alla de sökande; och es
när ej flere än 6 ledamöter i Consistorio wid till-
fället varit närwarande, har följden blifwit den,
att jag å förslaget icke erhållit något rum, emedan
utslagsrösten, som denna gången blef afgörande,
war mig emot. Icke allenast för min egen skuld,
utan för sanningens och rättwisans, är jag skyldig
att klaga öfwer detta Consistorii så bestaffade plus

ralltets lagstridiga beslut; och med full tillförlitlighet vågar jag tro, att hvarje rättänkande skall medgifva, att aldrig någon med större skäl widtagit den wiserligen alltid obehagliga, men nu för tiden, som det synes, snart sagt hvarje gång oundwiltiga utwägen, att i underdanighet nalkas Eders Kongl. Maj:ts Thron, för att winna rättwisa i underordnade Auctoriteters lagstridiga åtgärder.

Så wäl Hr Prophefor Grawander, som de Consistorii ledamöter, hwilka sig med honom förenat, hafwa icke kunnat bestrida min competance till den sökta Communiisters-besättningen eller ansdra något lagligt skäl för mitt uteslutande från Förslaget. Till winnande af detta ändamål har Hr Prophefor i skälet begagnat 2:ne andra, det ena alldeles ogrundsadt och det andra alldeles olagligt. Jag har blifwit utesluten: 1:o i anseende dertill att jag undergått en swag Prest-Examen och 2:o i anseende dertill att jag, i Hr Prophefors ögon, har mindre god stil. Hvad det förra angår, så har min Pr-Examen varit af samma beskaffenhet som de flesta andras, och då jag afslagt den enligt författningarne fullständig och så att jag på densamma omwiltforligen blifwit Prest, lärar all anmärkning emot den vara obehörig, då fråga nu icke är om en lågenhet, der kunskap och lärdom skall bestämma företrädet. I allt fall wisar i underdanighet bifogade Protocollskutdrag (Bil. Litt. A. och B.) att den af Herr Prophefor såsom mera skicklig och wäl förtjent ansedde Scholmästaren J. A. Fagergren, erhållit ett wida sämre betyg än jag, så att han måst undergå ny examen innan han kunde winna befordran. Min Pr-Examen, som blifwit bedömd med 2 Aprobatur, 1 Facillime admittitur, 3 Facile admittitur och 5 Admittitur, och med 6 högre emot 5 lägre betyg, enligt naturligt beräkning, är bättre än hufwudbetyget Admittitur synes antyda, war således onekligen långt mindre swag än Fagergrens, som blifwit ansedd förtjena Admittitur Admonitione. Det första Hr Prophefors skäl är således alldeles ogrundsadt och skulle derför ej ens med fördel kunnat af en omwäldig domare begagnas, äfwen om fråga varit om en lågenhet, der företrädet lagligen bordt bestämmas efter annan grund än tjenst är. Hvad åter det andra skälet angår eller min mindre goda stil, så har jag använt allt mitt bemsdande att kunna få reda på någon författning, som fordrar såsom wilkor för förslag till Sacella-

rie, att den sökande skall hafwa god stil eller som berättigar en Consistorialis att använda detta skäl för en i öfrigt competente sökandes uteslutande från förslag; och jag har förgäfwes wändt mig till i kyrkolagsarenheten widt erfarna män, för att kunna få upplysning i ämnet. De hafwa swarat mig alla, att ej ens Skols-ordningen anser detta såsom ett skäl för eller emot befordran wid allmänna Lärowerken, der det wäl snarare skulle kunna anses wara af wigt, än wid en Pedagogie, som inkränker sig till hieswa elementerna, och försäkrat mig, att Hr Prophefor aldrig skall kunna uppgifwa någon författning, som antingen anser det af honom begagnade skälet för mitt uteslutande såsom lagligt, eller som ens gifwer honom ringaste rättighet att sista en sådan lag in casu. Wäl är det sannt, att min stil icke kan kallas god, men — sämre är den dock tilläfsventyrs icke, än att jag, så illa jag än må anses skrifa, skulle kunna wara Communiister i Trosa, och äfwen såsom Pedagog, der underwisa barn i Skrifwande. Nogsamt känner Hr Prophefor att framgången af undervisning i calligraphi icke kan bero på Lärarens sätt att skrifa ett tillfällighetsstycke för egen räkning, t. ex. ett bref eller ansökan, utan på des förmåga att bibringa barnen skrifkonsten efter en för dem passande helt annorlunda bestaffade method. Därför, om Herr Profesors nu gjorda Lag, finge eller hade fått gälla: huru många, i öfrigt lärde och skickliga man, hade icke då hela sin lefnad igenom måst sakna all utsikt till framtida befordran, om han haft det missödet att ega en mindre god stil, eller råttare att af en konst-domare hafwa blifwit ansedd ega den? Äfwen detta skäl, som laggt grund till Herr Profesors votum, hwilket Herr Professor Strömberg och Herr Doctor Hultin biträdt, lärar säkertligen ej kunna bestå inskrifningen och den lugna pröfningen. — Herr Profesorn anser Pedagogien i Trosa wara hufwudsplan, men emotsäger hells detta påstående, i ty att Herr Profesorn medgifwer, att Pedagogien är förenad med Sacellantien. Skulle Herr Profesors påstående wara grundsadt, måste förhållandet naturligtwis wara twärtom, ty då skulle Sacellantien wara förenad med Pedagogien. Skuldigheten att jemte Communiisters besättningen beståja undervisningen wid Trosa Pedagogie ålades Communiistern först 1662, före hwilken tid Stads-Communiistern icke tillika war Pedagog och 1704 Skildes

Åter tjensterna, och woro åtskilda ända till 1719. Sedan den tiden hafwa de varit förenade, dock så, att Commisstraturen är hufwudslystlan, hwilket ej behöfwer annat bewis, än det, att ej Consistorium får gbra utnämning såsom till wanliga Pedagogier, utan måste upprättas förslag till Sacellani'n, att Prof:Predikningar (men icke någon profläsning) hållas, och wäl anställas af Pastor och Församlingen, med förbindelse för Consistorium att meddela fullmakt, icke åt Iden skickligaste, utan åt den, som wid waleet fått många röster, wore han än den offiäligaste af de föreslagne. Men äfwen om det påståendet, att Pedagogien wore hufwudslystlan, antoges för sannt, hwad inwerkär det på min rätt? För Pedagogien fordras icke ett enda specimen, ej ens det i Kongl. Scholor:ordningen för Collegater föreskrifna praktiska underwisinge-profwet, men för Commisstraturen fordras Competence. Consistorium har nyligen sielf bestyrkt sannfärdigheten här af; ty då Reglementet uti 2 art. 3 §. för Pedagogien å Mörkö'n innehöll ett bud, att de sökande skulle hafwa afslagt wisa prof, gjorde — Consistorium underdånig anmälan om rättelse i denna del, såsom olämplig för sådane sökande, som woro Prestier, och med gillande af denna Consistorii underdåniga hemställan har Eder Kongl. Maj:t under den 17 nästl. Januari i Råder förklarad, att de, sökande till berörde Scholmästare:ienst förelagde prof, skulle förwinna i afseende på sådane sökande, som wore Prestier. — Huru kan Consistorii pluralitet nu förklara sig annorlunda och anse underwisinge:skickligheten böra mera' afse, än den Prestertliga? Och i allt fall, hwad grund kan Hr. Profes:or Grawander ega för sin öfwerlygelse i afseende på den förre skickligheten, då han icke med någon af de sökande anställt prof i afseende på deras praktiska förmåga att underwisa barn och att wär:digt bestrida Pedagogien, och således alls icke kanner eller kan känna den. Af godtycket har han nöd: wändigt måst hemta grund för sin öfwerlygelse, och huru osäker blifwer icke alltid en sådan grund, och huru stridande är den icke emot våra lagar? Kongl. Brevet den 21 Aug. 1786, säger bestämdt i 10 §.: "att förslag till Capellanstjenster och andra sådana beställningar (således äfwen till, med Capellanstjenster förenade, Pedagogier) böra på det sätt upprättas, att sedan de sökande äro af Consistorio förswade sientlige till den lediga lys-

slan; skola de tre, som hafwa fleste tjenst:ären, föreslås Pastor och församlingen till deras wal." (Slut e. a. 9.)

Wid Fru Catalanis concert.
(Inländt.)

Hwad känslor du wäcker inom detta hjerta!
Wid tonernas trollande tjugande ljud
Jag förs på ett haf utaf fröjd, utaf smärta,
Än swag som ett hafsb, än stark som en Gud,
Och tårarne strömma och pulsarne brinna,
Och kinden än rodnar, än bleknar derwid.
Harmoniskt dock löser sig allt uti frid,
I toner, som smältande dö och förwinna,
Lift glänsande ljus från en gyllene tid.

O sångernas Drottning! Du wäldiga Ande,
Som mågtar änyo att skapa en werld,
Der döden sjelf går att med lifwet sig blanda,
Hwar ton är ett ständande, två-äggadt swärd,
Som in genom mårgen och själarne tränger,
Hwem djerfwer i toner att wara dig lif?
I werlande mångfald förunderligt rif,
Det milda och starka så snillrikt du månger,
Som lyfnade drat på Englars musik.

Du kom ej att öftra, ty fattig är Norden.
Wårt guld bor i soln och på gullwifwans mund.
Wårt silfwer i stenet kring Lappländska jorden,
I böljornas glitter och sippans i lund.
Dock lottlös på känsla ej Nordbon har blifwit,
Fast intet han eger af Sydlandarns gull,
Blott jerngråa berg och sin grönskande mull,
Hans själ har naturen dock rikligen strifwit
Med lysande stjerndiamanterne full.

Sjung qwalen ur bröstet och byyna en himmel,
Der själen än en gång lycksalig och fri,
Får segla i känslornas yrande hwimmel,
På tonernas wågor och trollharmonii!
Se'n kunna wi säga, att och Pytelomela *)
Wi hört i vår ishdjida, sjellstängda Nord,
Att sången som solhuset öfwer vår jord
Förmär att till allting sig sprida och dela,
Sjelf lycklig af tjugningens trolltoner gjord.

*) Nättergalen.

R o m e t e n.

N:o 76.

Lördagen den 22 September 1827.

Rätttegångsmål.
(Slut fr. N:o 75.)

Jag har flere tjenstår, än någon af de föreslagna, neml. 1 år, 1 månad och 5 dagar mera än den i första rummet uppförde, och 1 år, 7 månader och 11 dagar mera än de, som erhållit andra och tredje förslagsrummen; med mitt utestufande och emot min tjenlighet till den lediga syftan skall aldrig lagligen eller rättvistigen kunna anmärkas det ringaste. Jag har icke allenast länge lagt hand wid privat barnaundervisning, och varit Pastors-Adjunct i Stiftets första Stad, utan och driven 8 år till min närmaste förmans nöje och bifall samt min egen tillfridsställelse innehafvt Casparrecifikants-bestämmningen på Mustön, och derunder bestridt hela Pastoral-vården, beredt Rättwards-ungdomen och värdat mig om den allmänna barnaundervisningen, hvilket inhämtas af i underdånighet bitagde betog af min Kyrkoherde, som hästvet, huru jag mig förhållit. (Vit. Litt. C.) Under hela denna tid har jag måst kämpa mot fattigdomen och behöfwet, emellan inkomsterna wid denna besattning äro så ringa, att jag ej med familj kunna nåt hafwa min nödtorftiga bergning. Jag har arbetat af all min kraft, och försökt så widt det skänt i min förmåga att vara nyttig. Jag trodde mig derför ega rätt att hoppas vidare befordran; men har nu i stället nådgats se mig förbigången af yngre och således mindre förtjente Embetsbröder, hvilka ha dock hittills icke saknat sitt dagliga bröd — och för denna lagstridiga handling har man såsom skäl återoppat min mindre goda stil! Skall jag då

af en så ringa anledning, i fall den är någon, gå misse om den bättre rätt till förslag lagarna, på helt andra och mera solida grunder, mig förskrat? Det har härwid varit för mig serdeles tillfridsställande att af 3:ne Consistorii allmänt högtaktade ledamöter så rdna rättvisa och då 2:ne af dem länge varit flätige Notarier i Consistorium och således ega en säker och stor kunskap i kyrko-lagsfarens beten, värdes Eder Kongl. Maj:t i nåder finna, att jag med så mycket större skäl ansett den behandlingen mig öfvergått vara emot lagarne stridande. Men äfwen de ledamöter i Consistorium, som varit mig emot i anseende till min mindre goda stil, hafwa selska en annan gång gjort mig rättvisa, men just derigenom nu begått en så mycket större orättvisa. Jag uppfördes nemligen, hwilket äfwen Hr Lector Holmström och de Hr Consistoriales, som sig med honom förenat, anmärkt, den 18 Juni 1822 i första rummet på förslaget till Mariesteds och Kjernbo Sacellarie och thv Åsblans de Pedagogie, utan att någon anmärkning då gjordes hwarken emot min oflanderliga Prestexamen eller min mindre goda stil, och att min Prestexamen nu ej war sämre än då eller min stil mindre god är naturligt. — Huru skall då denna ofrönlige inconsequence kunna förklarast? Huru skulle de af Hr Professor Grawander ansförde skäl nu lagligen kunna åstadkomma, hwad de då ej förmådde? Då stå jag första rummet på förslaget, nu sedan jag trålat fem år längre och har fem tjenstår mer, nu nådgas jag stå tillbaka för yngre medföljande twärta emot författningarne, som endast afse tjenstären. Jag vill wist icke nedsätta de föreslagnes skäliga

het, men de skola ej eller mot bättre wett och beskerskänsla kunna neka, att min är lika stor och att jag är äldre än de.

Stormågtigste Allernådigste Konung!

Den händelse, som nödgat mig söka rättwisfa inför Thronen, är säkerligen alldeles egen i sitt slag, ty före mig lärer wäl aldrig någon gått misse om ett förslag för sin mindre goda stäl. Men den priswärda rättwisa, som sprider så mycken glans öfwer Eders Kongl. Maj:ts ärofulla regering, är mig en säker borgen, att jag på underdånigst ansökrade grunder erhåller rättelse och att med ändring af Consistorii pluralitets-åtgärd, mig i Näder tillägges första rummet på förslaget till Trosta Sacellanie, till hwilket jag lagligen är mera berättigad än alla Tre de föreslagne, mig i tjänstår underlägsne, om än i skicklighet jemngode.

Wid Consistorii och de öfwerklagades förklarar ringar anhåller jag att få afgifwa underdåniga påminnelser.

Med dj:ypaste undersätlig wörbdnad, nit och trohet, framhårdar

Stormågtigste, Allernådigste Konung,

Eders Kongl. Maj:ts

Allerunderdånigste, tropligtigste Undersäte

Anders Forsmark.

Capellpredikant på Musön.

Stockholms Posten och en Fabel.

Det berättas att Konung Midas, när Apollo och Pan en gång täflade i sång, fick plikta för sin förträffliga hörsel och genialiska dom dermed, att hans dron blefwo förwandlade till äsnebron. Ovidius tillägger, att en hårfrisör en moron blef warse denna nya prydnad under friseringen, ehuru Midas hade all möda oskyddad att cacherat saken. Perukmakaren blef då strängligen anbefald att tåga med hemligheten, men som han war mycket pratsjuk, kunde han ej tillbakahålla sin onda lusta, gick derför bort och uppkastade en grop i jorden, och inslutade i denna trumpet, hwad han hade sett. En tid derefter uppwerte en hop grässtrån, som wid sitt sammanträffande, när vinden blåste, beständigt klingade, Midas har äsnebron, Midas har äsnebron.

Det är bekant att äsnan framför de flesta af sina likar i djurriket, är begärd med en fin hörsel. Det berättas, om den helige Amonius, att en äsna med största uppmärksamhet hörde hans predikan. Äsnebron hafwa alltid ansetts såsom ett tecken på skap om dömmesförmåga. En man med långga dron och en konstnare hafwa i alla tider längnats för identiska. Det är af detta skäl wittro, att Stockholms Posten, den gång han sålde sina ytterranden om Fru Catalani, säkert egt med sig ett par dylika, så att, i samma stund de öfrige konstnärerna påsatte sig sina glasögon, han påsatte sig sina dron. Det är också säkerligen med beskas tillhjälp, som han kunnat tillwägabringa de Karystinerna och sina ömdeomen öfwer Fru Catalani, holliska för en wantlig kännare wore ömsjligt att åstadkomma.

Det berättas om Carl den femte, att han, för att sira minnet af Holländaren Beukel, som först uppfann att insalta den Holländska silen och rösta bökling, på hans graf uppåt en sil. Wänne af Stockholms Posten i sin uppsatts precist gjort detta samma: NB. i afseende på Konung Midas,

P. S.

Under det Kallgren för Posten war far nämndes den alltid för god och affabel. Nu har den blifwit i senare dar Endast en Fabel.

Ytterligare tillägg om dron.

Liksom i den politiska werlden det säges om Konungar, att naturen förlanat dem långa armar, så har också potentaterna i den litterära, nemligen Recensenterne, fått sig tilldelade långa dron. Då de förra med sina händer måste hålla den långa riksdömmen, hwarmed nog är att stöta, och desto utom till insamlandet af skatter och umgälder tarfwa långa armar, så behöfwer en national-recensent lika långa dron för att i sin mån kunna uppyhmeta alla möjliga ljud, som förspörias. Om de nu, liksom Afgudaormen, wera en afn ärligen, så lärer Postens icke sedan 1817 hunnit stort längre än till Ladugårdslands kyrkan. Skulle nu händelsewis en

consert förefalla några böffott längre bort, se ut ej annat råd, än att påsätta en stark till förlängning. — Då var Parnas nu mer liknar en utbrunnen Vulcan, hvad sätt återstår väl mer att göra sig oddblig, än att som Empedocles deri kasta åtminstone sina tofflor, som ett minne af sin toffel-taktik i recensions väg?

A f u s t i k.

Föreläsningar öfver det bekanta ordet språket: Gnoti seawton, eller känn dig själf.

(Slut fr. N:o 74)

4:o En uppstoppad Fröken En verklig skönhet. Som jag egde mig bekant, att det vackra fidelet gerna ser sig utställt till åskådning, tog jag på en afemblië tillfället i aft och tillbödd henne att intaga en aktad plats i min samling. Hon villfor min begäran och bad om ursäkt för det hon ej kunde rodna, emedan sminket på hennes kinder af den starka värmen i danssalen hade bortsmått. Vid hemkomsten uppstog jag genast Axel af Hr Tegnérs, samt flere andra poeters arbeten för att riktigt sludera mig in i principerna för danandet af en verklig skönhet. Jag fann, att hon skulle ega tänder af en elefant, kinder af en rubin, ögon af tvåanne perlor, hår af swarta spår, barm af ren kristall eller en invid med swanor likaledes två, wert af en tall, händer af en snödrifwa m. m. Jag skyndade genast till Hr Bergrens och flere andras galanteribodar, för att hemta dessa waror, och som mina tillgångar ej tillåto några dryga omkostnader, bestod jag att i stället för rubin handla rött glas, vågta i stället för ägta perlor. Det swåraste war att få elek. niständer, de stodo ej att erhålla, ej en gång för guld. Jag tog i stället en ebenbenskam. En timmerstoc af en tall köpte jag på bdtorget. End kunde jag ej erhålla mitt i sommarn, i stället köpte jag en kappe kall. Som himmelen fortfor att wara klar, war det omöjligt förskaffa mig några spår. Jag ingaf fördenstull en intaga till Konal. Theat. Direktionen, för att till dess en mulen waderick inföll, så höra några moln, men det wägrades af det naturliga stål, att Theatern behöfwer se

na spår själf. Jag fann då på det råd, att haf i nöcken sätta ett röstsekar, wisertligen emot den allmänna etiketten, då sådana böra hållas under näsan. Med biträde af dessa tillrättningar, samt en knif från slagarhuset och några optiska instrumenter från Lazarettet, tillyrade jag min sköna, insatte perlorne, kammien och det röda glaset. För att hålla henne wid godt mod har jag ställt framför henne en toilettispegel samt titelbladen af Walter Scotts Romaner. Jag hoppas kunna framdeles förtjena lika mycket på henne, som någon resande Stationare på sina papegojer.

5:o En Silfwerpanna af en guldsmed med stämpel af det allmänna sbrakket. En verklig idyllsynthet. Wången har i anledning af de röda ådrorne, påstått att alltsammans wore bara kopspar. Jag har dock wisat på stämpeln, och att det ej är något smått tjufigods kan man finna af dess osmåltbarhet, hwilken nära gränzar till förhårdelse. Jag försökte härom dagen att från Lof. Nådslufwes rätten hemlåna lagens hammare för att anställa proshamring. Pannan höll galant och den aflådda blygseln swirrade ej en gång derwid. Åsnedrosnen som jag låtit fästa på sidan, äro magnetiska och draga till sig metall, helst så kalladt jordagods.

6:o Wenstra handen af författaren till prisfången: Finska arméns ära. Det gifwes menniskor, hwilka till döden, äro wensterhända, utan att som han kunna råfna lika många stordar. Handen är högst egen och afdelad icke endast i fem utan äfwen i 7 ja 12 staswiga mått. Efter det dubbla prisets infångande hafwa fingrarne, besonnerligt nog, blifwit dubbelt kortare och kunna nu gå i riktig hopptakt på den pindiska tyrann. På långfingeret har jag upphängt en Suliot till allmän stråål och warnagel.

7:o En Extra Contorskrifwares mage. Nyttjades en tid till redityl af en systquinna, som för den strapanta likheten mellan sult och snylt, tog den till sig. Hög nämnde Fru öfwerkom jag den för godt pris. Den är intet sibrre än en liten barnmossa, ehuru den fordom lærer warit nyttjad till fordrat öfwer gödda kalfsekar. Den ger ett högst besonnerligt ljud utån sig, och när jag framlägger för densamma en matsedel, är hon en ordentlig buktalare. Jag har tillförkt honom att taga afsked med Kamrers eller Caspers titel. Han

hoppas dock, som han säger, befordran med tiden, isyn-
nerhet sedan de romantiska och plastiska febrarne
kommit i swang och den nya kyrkogården blifwit
inwigt till fördefält för hans äldre kamrater i
verket.

8:o Skelett af Demoiselle Phryne. Läs-
faren torde äminstone till namnet hafwa sig be-
fant denna ryktbara skönhet. Hennes sågning war
nemligen så utmärkande, att konstnärerna bildade
Veneris ansigte efter henne. Med detta yttre in-
tagande behag förenar hon själens. Utom Lucretia
finnes wäl ingen så beröftrad som Phryne för kysk-
het och dygd. Desså träffar man ej sällan i våra
damer sängkamrar eller bönceller portraiter af hen-
ne, hängande öfwer bädden. Historien berättar oss,
att Phryne blef så rikt belönad för sin allmänt ak-
tade och erkända ärbarhet, att hon förmodde, när
Alexander Magnus uppbränt Thebe, äro up-
bygga det med alla sina Cassibus och biljarder.
Jag skattar mig verkligan lycklig att ega en sådan
utfökt raritet i min samling. En Engelsman har
redan här för bjudit mig hundra pund. Han vill,
säger han, använda henne antingen i Dödsgräfwas
rescenen i Hamlet eller också i en af de nya sänge-
pjecerne för Theatern. Jag har dock wägrat tillbu-
det, emedan jag är nästan som införliswad och in-
corporerad med min unga pensionaire. Jag så-
ger med lit pensionaire, emedan hon är den enda,
oaktadt mina flitiga annonser, som jag fått. Må-
hända är orsaken att utleta i en oförfattighet. Jag
tillkännagaf i bladet, utan en enda wink om mitt
Naturallescabinett, att jag önskade några helpensio-
nairer, hvilka komma att erhålla undervisning i
frömm, Fransk Orthograsie samt Christendom. Det
sednare borde jag ej ha nämnt, utan i stället satt
Moral, såsom mera moraliskt och sedeförädlande.
Det är och blir ändå den, som biter intill benen.
För att återkomma till min Phryne, så seck jag
den med en Skeppare från Archipelagen. Jag hade
införskrifwit mig en Grekisk flicka. Som dessa woro
utödda eller till större delen ihjelswastade (måhända
också genom commissionairens hafs) så skickades mig
i stället detta skelett. Jag gör mig det säkra hopp,
att framdeles få tusendetals besök af unga damer,
för att i min Madonnabild skåda sin egen ofö-
sängliga skönhet, äfwen som af unga herrar, för att
ta notice om, hwad en älskare verkligan ömsam-

nar, och att det icke blott är en massa af monofy-
ler utan äfwen af ben.

9:o En fingerborr samt två halffstopps bou-
teljer med tårar. I den förra är nu mera
med blotta ögonen swårt att upptäcka några tårar,
de hafwa ty wär till största delen bortdunstat, ät-
minstone har kraften nedsligit ifrån två grader till
en trettiondestwändels. Likwäl har en ganska kunn-
ig Chemist sagt mig, att de äro verkliga tårar,
hvilka wid förlusten af någon far, den man icke
mer i sitt förnämre stånd vill widännas, blifwit
utgjutna. Fingerborren ernade jag i början förse-
med en swart flanelleksklädning, men på jag fick höra
att ett beklagande undanbads, slog jag projektet ut af
hagen. De twänne halffstoppsbotteljerna åter äro
lamlade under wisa moralpredikningar, hvilka i en ren
Apyllonisk inspiration blifwit hållna inför upp-
lyste åhörare till bygdens förkofran och den jordiska
wälfärdens bättnad under en stilla belåtenhet med
det närwarandes inskränkt torstighet. Under störta-
ffuren af betraktelserne öfwer försynens styrelse, wä-
ra många lidanden, som ingen fattigförbringings-
anstalt eller något Collegium Medicum kunna till-
fulla häfwa, samt wär förgångelse, begagnade jag
tillfället att med mina twänne glasshäfwar insamla tår-
arne, hvilka ymnigast inflosto på fruntimmersskidan.

Det stora företräde menniskan fått framför djur-
ren att kunna gråta, kan sannnerligen på intet ställe
le wärdigare träda i dagen än under ögonen af en
stierna, om den också ej wisar till Bethlehem, samt
i åhörandet af de pligter som i Cicero de officiis
eller Seneca stå att läsa, ehuru tywår på ett frem-
mande språk. Smellertid anser jag mina botteljer
för en ganska rik skatt och i fall jag kommer att
resa utrikes, skall jag ej undertåta uppvisa dem
som ett bewis derpå, att sann Gudsfrugtan ännu
finnes qwar i vårt kära fädernesland.

Jag torde måhända en annan gång få tillräk-
le att inför allmänheten proclamera några ytter-
ligare tillägg till denna min samling. Anhåller under
tiden wädsammast, i fall några af mina läsare
skulle ega dylika synd, att så dem mig tillskicka.
De skola med all erkänsla mottagas och förwaras.

Stockholm,
Elmés & Granbergs tryckeri.

R o m e t e n.

N:o 77.

Onsdagen den 26 September 1827.

Stridsfrågan om vårt nuvarande
representationsfätt.

(Inskändt.)

Många tänkare och ännu flere sribenter hafwa i våra tider spjelsatt sig med frågan om Swenska Nationalrepresentationen, samt densammäs företräden eller brister. Vår mening är icke att här upp- taga till undersökning och afgörande, antingen de förre eller de senare äro mer eller mindre öfverwägans- de. Wi wilje endast försöka att någorlunda bestäma punctum quæstionis, och att i korthet wisa, huru striden hittills blifwit förd om de 2:ne särskilda meningar i ämnet, hvilka uppsätt som hwarans dras antipoder, och af hvilka den ena förswarar det gamla representationsfättet såsom öfverträffligt, under det den andra nedsätter detsamma såsom alldeles förfeladt.

Den försinämnde af dessa meningars anhän- gare, eller de af sine antagonister så kallade "Histo- riske," söka a priori bewisa, att hwarje samhälls- elementer nödwändigt måste wara 4, nemligen: Ad- del, utgörande lefwande monumenter af statens hi- storiska lif, och bestående, enligt någre, icke allenast af bördssadel utan äfwen, och isynnerhet der denna saknas, af tjensteadel eller embetsmän; Presters- skap eller statens intellectuella lif, personifieradt genom statsreligionens tjenare, hwartill någre läg- ga lärde och konstnärer; Borgerstap, utgörande samtliga idkarne af de från jordbruket skilde när- ringsgrenarne, och slutligen Bondeskap eller landts- brukare, drifwande det ådtaste, allmänna och en- klasie af alla näringsfång. Som nu dessa 4 stats-

elementer på det nogaste representeras utaf hwar sitt af de 4 Riksstånden wid våra Riksdagar, dras ga de så kallade Historiska deraf den ofelbara sluts- sats, att en dylik representation är till grunden den bästa man kan tänka sig.

Taleman åter för en alldeles motsatt mening är Redactionen af Argus III, som också dersöre per recriminationem blifwit af den förre meningens anhängare kallad Ohistorisk. Utan att egentli- gen bestrida den theoretiska riktigheten af dessa philosophemer om statens sammansättning af wis- sa elementer, åtminstone så wida definitionerna derå någorlunda generaliseras, återoppar sig Argus en- dast på erfarenhetens vittnesbörd derom, att det gällande representationsfättet är i högsta grad fel- aktigt och ändamåtslöft, ja för friheten wådligt.

Så hafwe wi uppsattat de 2:ne meningarnes olika tendens, blottade från allt fraseologiskt skim- mer, och besinnes vår framställning i det hela rika- tig, så ser man deraf, att de så kallade Historiske enwist söka inom teoriens område, och den Ohisto- riske Argus deremot lika enwist appellerar till erfarenheten, det will säga Historien. De stridande besinna sig således icke inom samma werld. De äro två råta linier, som aldrig rätas, om de ock oänds- ligen utsträcka sig, icke emedan de löwa parallelt, utan dersöre att de icke äro i samma plan. Twis- ten dem emellan liknar de skälliges förskä att håra- dragas.

Enligt vår tanke deremot skulle till en början en tjenlig diversion inom de så kallade Historikes, eget theoretiska område kunna med fördel göras, om man, äfwen med antagande af den prekära abs-

fraction, hvarigenom statens idé upplöses i 4 ser-
skilda elementer, framkastade följande frågor att
med tillämpning på twistämnet diskuteras.

Männe rena elementers blotta coexistens nå-
gonjån kan sägas bilda en organism? Och männe
idé deras coexistens, utan lifsigswande sammansmält-
ning, snarare utmärker motsatsen till all organis-
fation, ett tillstånd af ödd och upplösning?

Den nattliga bronbigen.

Ile Diable boiteux står, om jag ej bedrar mig,
att läsa om en man, som försvor sig till den on-
de, för att ha det nöjet, att i Madrid kunna se,
hwad menniskorna om natten taga sig före. Hvil-
ka besynnerliga upptäckter han härvid gjorde, kan
läsaren, i fall han vill genomgåna nämnde bok,
sjelf efterse.

Mig har åter på en tid, dock icke genom oms-
förmåtte fataniska tillhjelp, utan genom egen nas-
tur och öfning, blifwit förunnad en högst owanlig
förmåga att höra. Man wet om wildarne, att de
kunna så långt uppdrifwa sina hörselorganer, att
de, nedläggande sig på marken, förnä att på hela
halswa milen märka stegen af hästfötter eller prass-
let af annatande djur. Förunderligt må det då
icke förefalla, om jag säger, att jag till den grad
uppöfwat min förmåga, att jag på hundra famnar
från mig kan förnimma allt, hwad som påserar
eller talas.

Jag observerade först denna sållsynta naturs-
gåfwa, då jag för en tid sedan återkomr en qväll
från en promenad i Haga parken. Jag hade der
syfvelsatt mina tankar med åtskilliga poetiska be-
traktelser öfwer hösten, med anledning af de gula
affallande löfwen och de många spindelnäten. Kom-
men till tusken, slog stormen redan elfwa i staden.
Öfwer allt förmärkte jag stillhet och tynnad. In i
natten hörde jag en Gardist tala i sömnen så
högt förnärmande ord, att om han varit waken,
han säkert blifwit arkebuserad. Det utgick på icke
mer och icke mindre, än uträknandet af, huru my-
cket klåde möjligen kunde åtgå till hans uniforan.

Jag förstod häraf att han varit Fräddaregesäll, es
medan han står så gruffligt till i werten, att han
härigenom skinnade Kongl. Maj:t och kronan minst
på en half ain. Som saken torde anses för subordis-
nationsbrott, anhåller jag att läsaren af medlidans-
de för den stadens fömutalaren måtte förtiga hela
händelsen.

I ett enwåningshus, innan jag hann till Sungs-
backen, warseblef jag ett par sofwande ålfständer,
hwilka tittade ut genom sönsiret. De talade högt
sakta och stilla för att ej uppväcka hwarandra ur
den söta slummern.

I ett trewåningshus hörde jag ett par unga
stickor tala ren Swenska i sömnen. Detta stes
tröt mig, emedan, som jag sedermera spori, derlida-
des skall vara en ansedd fruntimmers-pension. Jag
måste werkligen beklaga den arma förestånderskan,
hwilken härigenom ser allt sitt fransyska dagarbete
förderwadit och tillintetgjordt med natten. Hört
genom blifwer det nästan omöjligt att afwänna de
wakra pensionairerne från sitt moderkmål, och jag
är öfvertygad att de, när de wakna om morgonen,
med bittra ångertårar stola bedja sin goda ma-bonne
om förlåtelse för en slig olydnad.

Ett stycke derifrån wäckte en kalande person i
nedersta wåningen min uppmärksamhet. Nattadt
den djupa söm, hwar i han tyktes vara försatt,
gick hans tunga oupphörligt. I en art af extas
utropade han: En Franssk snutt om en 12 stils-
ling och midiken och gåsten göra ingen skada.
Jag igenkände genast i dessa ord förwån-
ningen af det mystiska språket i appenbaresebor-
ten: Ett mått hwete om en penning och oljan
och winet göra ingen skada, hwadan jag ansåg ho-
nom för en Gudafsmådare, och bestöt att anteckna
meningen i min plånbok för att anmäta förhållan-
det hos Hoscanslers-embetet till wederbörlig åta-
lan. Men då jag blifvade upp, warseblef jag en Bar-
gareskytt, hwaraf jag med stål stöt, att talet war
öfverdigt, och angick en spådom om en i framtiden
förbjöd taxa på bröd.

(Slut c. a. g.)

En aftonstund uti de swala,
De gröna lunder sönk jag ned,
Der trädens skuggor endast tala
Om stilla salighet och fred.
Så wett, så lättredt war mitt sinne,
Af tyfsinaden, som omgaf mig,
Och stundens hopp, det flyddas minne
Ur aftonmolnen sänkte sig.

Jag såg min barndomskullar flarna
I spegeln af en bleknad wår.
Jag såg min framtid's döda bana
I stötet af än gömda år.
Jag såg den hand, som fordom räckte
Min wagga lifwets blomster-skrist,
Med gräs beså det stoft, som täckte
Min lugna, obemärkta grift.

Och banan, mellan lifwet, döden
Framför mig låg i jordens dal,
Med sina ljusa, glada öden,
Med sina tårar, sina qual. —
Ho måttar wisligt wandra denna,
Af hwaras törnen täckta, stråt?
Ho måttar wäl det rätta känna
Och manligt lemna sig deråt?

Det kämpar här inom mitt hjerta
Så mången lust, än med än mot.
De wäcka fröjd, de wäcka smärta,
Än tryggadt hopp, än tveksamt knot.
Så tänkte jag — men dwalans milda
Och lena hand mildt öga stöt,
Och phantasiens dysstra, wilda
Förtrollningspel i frid sig böt.

Då tyckte jag min ande swinga
Från jordens stoftomhölida land
Till ljusets hem, der stjernor klinga
Sin sång på ewighetens strand.
Der fästets sol, ljuslockig simmar
Uti ett eldshaf af kristall,
Och jordens år och menskans timmar
Och ned i ewighetens swall.

Jag stod wid ett palats, hwars krona
I höga rynderne förswann,
Der hördes Englaharpors tona,
En sol på hwarje fönster brann.
Det gröna hoppets fransar hängde
På hwar kolonn, på hwar portal,
Och ljusa stjernader sig trängde
Ur minnets blåa riddarsal.

Men på den gyllne port stod skrifwet
I ros och lilja dessa ord:
Will du din bana genom lifwet
Se blomsterhöjd och lycklig gjord,
Så lysna troget till den stamma,
De läror dig till mötes gå;
Din oros wäg de skola hämma,
Din himmel åter färga blå.

Nu steg ur stjernadernas stökar,
Likt silfwermånen ur en sky,
En åldrig wis i wintrens lockar,
Med sommarns solsten på sin hy.
Hans blick war klar, hans kind war rundad,
Ännu ej plöjd af tidens hand,
Och på sitt eget fäste grundad
Han stod, som klippan wid sin strand.

Du — en af ljusets anförwandter —
Jag bad så innerligt och lust —
O! led mig genom lifwets branter
Med wisshet, sansning och förnuft!
Kom, att min swaga farkost låra
Kloft färdas uppå tidens haf,
Att jag mitt gråa hår med åra
Som du må föra till min graf!

Estt att förtjena, hwad du önskar,
Så föll den gamle wises ord.
Det sådestorn allena gränskar,
Som sås uti en tjenlig jord.
Blott tiffel lustans tegar höljer,
Blott dygden waggas mognad störd.
Wäl dig, om wissheten du söfker,
Då är din bön af himlen hörd!

Den åldrige så till mig sade.
Snart ur min åsbn han förswann.

Allt Wisheten här talat hade,
Min tanke klart och tydligt fann:
Då fleg en tärna fram ur lunden
Utaf en dostrif mirtensfog.
Klart afstonskiernan sten från runden,
Och näftergalm i fluggan flog.

En ros hon gaf. Dess blomfalk brände,
Som middagsstrålen på ett haf.
En wälsam eld mitt hjerta tände,
Af nöjets rus jag blef en slaf.
Jag rörde rosens blomsterknoppar
Wäl hundra gånger med min mund.
En tår från tjusta ögot droppar
Och rosen wisnad war på stund.

Se der en bild af jordens nöje,
En ros, som blommar en minut.
Först sinnlig njutning, lust och löje,
Så ängrens bittra gråt till slut.
Lär dödlige din själ att rena.
Låt dygden bli din blommas wal,
Och Englars kärlek skall förena
Med dig sin wäg i jordens dal!

Hon gick. Då kommo twänne andra
Utur palatsets dypna fann.
Gladt hand i hand jag såg dem wandra
Och wänskapen war deras namn.
De woro två, ty hwarje hjerta
Behöfwer för sin frid, sin tröst,
Deltagande i fröjd och smärta
Utaf ett annat troget bröst.

Utaf Meseda fring min tinning
De slåtade en enkel frans.
Här är din rätta segerwlaning.
Ej fryter denna skänk af glans.
Det lystne ögat ej han fångar
Med sågring lysande, och kort,
Ty ljusst som wänskapen han ångar,
När re'n dess blommor wisnat bort.

Wäl kärleken är stön som wären:
Dess lockars guld dock gröna snart.
I glädjens lusteld skimrar tären.
Snart wingen tröttnas i sin fart.
När brännhet sol på himten fixar
Sin fest i middagshöjdens glans,

Ed kommer wänskapen och wirar
I swala qwäll'n sin stjernefrans.

Så till mig rösten hördes tala.
Straxt jag min syn förswinna såg.
Jag wakenade utur min dwala.
På samma rosensått jag låg.
Men dunklet jordens sågring höljde,
Med sjärl'n dagen flytt sin fos,
Och nattens wita mantel stöljde
Med gråt den tårna sommarns ros.

Ej fröjden syntes mer sig röra,
Det war så stilla och så tyft,
Så att man nästan funnat höra,
Hur Englarne hwarann sig kyft.
Då hörde jag två waldhorn ljuda
I sjärran på de höga fjäll,
Lifsom hwarann de welat bjuda
Ett mildt god natt i sommarns qwäll.

Jag tänkte då: som uppå Alven,
Der friden först sin bostad fann,
De breda djup, de branta stälpen
Grymt skilja menstor från hwarann,
Men hornets klang i fröjden, smärtan
Dem knyter hop på nytt igen,
Så, fastän skiljda, allas hjertan
Förenas genom wänskapen.

Så tänkte jag. På qwällens windar
Ett blomsterdofst emot mig kom
Ifrån de löfbeklädda lindar,
Och opp jag fleg och såg mig om.
Då stod min ungdomswän helt nära,
Och mig den warma handen ödd:
Han hwistade: kom låt oss swära
En ewig tro i lif och ödd.

Då byttes himlen till ett tempel
Af gyllne stjernors ljusa prast.
Allt bar uti sin fann en stämpel
Af skapar'ns herrlighet och mast.
Jag blidade opp till det höga,
Der midnattsmånen stilla stöt,
Då uppgick Wishet för mitt öga
Och Wänskap stöt mig till sitt stöt.

R o m e t e n.

N:o 78.

Lördagen den 29 September 1827.

Förlidne Torsdag gaf Fru Catalani sin andra och enligt annoncen, sista concert i Ladugårdslands kyrkan. Denna concert bestod egentligen af fyra serier.

Den första crequerades af Fru Catalani och Kongl. Hof-Cavallet, enligt de stycken affischen tillkännaga. Om denna concert är blott en röst, liksom Fru Catalanis är den enda i Europa i hån utpekande ton och otrolig konstfärdighet.

Den andra, och som stod på affischens bakfötter, utfördes på egen hand och med den utmärktaste precision af det högt upplysta Stockholms publicum. Det var en verkligt lycklig idé att i kyrkan i stället för så kallade Generalsalvorne, hvilka man hittills endast sått höra utom templet vid högtidigare militairbegrifningar. Som här var församladt det kostbaraste af hvad husvudstaden för när frambringa i sin bildning, delikatesse och känsla, var denna concert så mycket mer utmärkt och karakteristisk.

Den tredje åter, hvilken såsom ett Imprimatur stod under affischen, gafs af församlingens Ergelnist på anmodan. Då den ena talangen bär väcka den andra, var det naturligt, att till fullständigheten af klappningarne, hurraropen och käppstötandet, (det sista en art af spögubbetjenst) samt till beredandet af en verklig kraftknall, skulle höra, liksom vid åskunder, en positiv och en negativ elektricitet. Man kunde äfven taga det för sjelfva

regnskurn eller åskandet med händerne, då under en så stark värma, verkligt ett par dugtiga såar vatten för att affylla entusiasmen var af nöden.

Den fjerdre och sista concerten var en fanonad på Ladugårdsgården. Den crequerades väl och var en handklappning i naturens fria tempel, och liksom för tillfället en gård åt Europas första Sångerska.

Paradoxer om vår Representation. (Inskändt.)

Sedan nu så mycket är talt och tryckt, med mer eller mindre iswer och wärdighet, om vår folksrepresentation, om nödvändigheten för dess totala, eller åtminstone partiella förändring, eller om dess bibehållande med några förbättringar, så skulle det väl förefalla dessa kämpar, dessa stora och höga försattare, öfverantadt och paradox, om någon vågade framträda och påstå, att hela detta ämne är en småsak, af en så liten betydhet, att det är nästan tillräckligt att fylla tidningskrifwarens brist i sina blad, och för dem som följa deras marscher, swängningar och contramarscher; men att det wore skada för det allmänna, om tillkommande Ständer skulle använda så mycket tid och forskning dertill som dessa kämpar fordra, ehuru flera Tidningar kanske derpå äfven skulle vinna, som derigenom ä-

ter singo tillfällen att med nya utfall och insfall fyl-
la sina spalter.

Men låtom oss lugnt betrakta saken, utan att
anropa namn och hjälp af döda eller lefvande för
vår öfvertygelse, och utan att med matspråk eller
åttidje affpisa dem som oss emotsäga.

Låtom oss till en början anse ämnet, ny folks-
representation hos oss, af Rikens Högl. Stän-
der antaget till ventilation. Frågan om? Skall väl
först råka några dagar, kanske veckor. Derefter
skulle väl frågan huru? företagas. Den fordrar
säkert mycket mera tid: — Ty först blir väl frå-
gan, huru stånden skola amalgameras, sedan hvilka
som skola representeras, derefter walsättet o. s. w.
och sedan nu allt detta myckna, i sina minsta de-
taljer är afgjort, hwilket lärer vara nödvändigt,
om stadgad ordning skall kunna winnas, och lagar der-
efter utfärdas m. m. så kommer en liten fråga efteråt:
Hwad är nu wunnit igenom all denna djupfinniga
förändring? Kommer derigenom antalet af utlin-
gar och nödlidande i vårt kära fädernesland att
förminskas? Warder derigenom mängden af brottss-
lingar, som nu är så bedröfligt stor, att astaga? Eller,
hwilket torde vara mera maskpåliggande, komma jords-
bruk, handel och näringar derigenom att förkofras?
m. m. må någon annan swara härpå, med ansö-
rande af skäl, förnustiga skäl till förmanerna;
jag vill bjuda till att upptäcka några olägenheter
och swårigheter, flera skola säkert af framtiden upp-
täckas kanske förre än dem wi nu affty.

Jag förutsätter att förändringar kunna företa-
gas och beslutas, utan att sletswa representations-
principen i det hela förändras, att arbetsmetho-
den kan förbättras, att publiciteten kan erhållas,
att ventilationer och beslut kunna förekomma med
alla fyra stånden under ett tak, att de orepresen-
tade kunna få plats ibland de representerade o. s. w.;
jag gör anspråk på att tryckfriheten snarare
skall utwidgas än inskränkas med närvarande represen-
tation, så att hwar och en som kan skrifa är
derigenom, om han vill, lika som en folksrepresentan-
tant; med ett ord jag anser alla förbättringar
möjliga utan nytt representationsfakt o. s. w.; w-
tan att de nuvarande fyra stånden upphöra. Jag

anser dem så nödvändiga, som de fyra elementerna
i naturen, som de fyra årstiderna i årets omlopp,
som de fyra åldrarna i människans lefnad, som de
fyra temperamenterna i människans karacterer, som de
fyra sinnena, utom känslan, som är utspridd öf-
ver hela människokroppen m. m. Jag har icke sagt,
att icke så wäl det ena som det andra af des till-
stånd och beräkningar äro conventionella, och kunna
förändras, men jag säger att jag tror, att ingen
förman uppkommer af sådan förändring.

Innan jag går vidare torde jag ännu böra
afbjuda en anmärkning, angående stadligheten af
likhet i stånd, i anseende till deras härlytande strif-
diga intressen; denna stadlighet nekade jag wist icke,
men den minskas icke genom en annan representa-
tion. Olikheter i wilkor skola alltid finnas i sam-
hället, och om dessa olikheter kallas stånd eller för-
mågenhet, kommer på ett ut. Borttaga icke renare
moral och upplysare religion olyckan af dessa stän-
nader, en annan representation borttager den wist
icke. Erfarenheten wisar det. Intet bekant land
gifwes, der icke klaser af medborgare förete sig. Om
dessa klaser heta Adelsmän eller Borgare eller nå-
got annat, så är och blir wid alla wal af represen-
tanter och wid alla församlingar af lagstiftare, den
rike alltid ansedd som den klokaste, den högmödige
som den dugligaste, den tappreste. Denna aristocra-
tie förströts icke igenom några ytliga förändringar i
Representation.

Men ponera nu, att en ny representation wor-
de beslutad. Alla alla samhällsmedlemmar skola re-
presenteras, det är ju meningen? Riksdagsleda-
möter utwärljas, utan afseende på hwad man kal-
lar stånd. Ett wist antal skall likwäl bestämmas,
ponera 400 hos oss, det tyckes wäl vara tillräckligt,
aldra helst om staten skall löna dem. Zfrån wäl-
jande och walbara utslutas först (jag talar icke om
omyndiga och fångar) alla i privat tjenst warande,
alla soldater o. s. w., det war redan ett wackert an-
tal af utslutna, af hwilka likwäl en och annan ef-
ter nuvarande representation kan wara Riksdags-
man. Quinnorna så icke räknas, så myndiga de
och äro. Plato upptog dem likwäl ibland represen-
tanter i sin republik, och såsom wisat embeten för-
waltande. I sanning är det besynnerligt, då quinnor